



"De IJsselstreek"

De IJsvogel





"De IJsselstreek"

De IJsvogel

Colofon

VOORZITTER:

Henk Hietbrink, Epserenk 26
7214AR Epse 0575-491992

PENNINGMEESTER & SECRETARIAAT:

Tineke Hirschler, Buddezand 16
7384 CA Wilp
e-mail: vwgiijsselstreek@gmail.com

BESTUURSLID:

Wil Gerritse, Diepenveenseweg 8
8121DV Olst 0570-591983
e-mail: wil1gerritse@planet.nl

BESTUURSLID:

Harry Dijkerman, Het Wilgert 50
7214AW Epse
e-mail: harry-dijkerman@zonnet.nl

BESTUURSLID:

Coby van Mourik, Ary Scheffer-
straat 22, 7424DP Deventer
e-mail: cobyvanmourik@kpnmail.nl

REDACTIE:

Ellen Somhorst
e-mail: e.somhorst@hotmail.com

TEKSTCORRECTIES

Marcel Hutten
e-mail: marcelhutten@planet.nl

OPMAAK IJSVOGEL:

Harry Dijkerman

VERZENDING:

Rennie Veldhuizen
e-mail: rennie.veldhuizen@gmail.com

Inhoud

- 3 Van de redactie
- 3 Merels worden in stad ouder dan in bos
- 4 Jaarverslag 2017 VWG de IJsselstreek
- 6 Opmerkelijke vogels
- 7 Roofvogels blijken pyromanen
- 7 Nestregistratie roofvogels
- 8 Erelidmaatschap
- 9 Vogels gedurende deze periode van het jaar
- 10 Excursie Afsluitdijk
- 12 Oeverwaluwenwand Bolwerksplas
- 12 Watervogels tellen
- 14 Patrijs van Salland
- 14 40 jaar lang gezocht naar extreem zeldzame vogel die nooit bestaan heeft
- 15 Informatie vogelwerkgroep
- 16 Excursies en activiteiten

Aanleveren kopij

Inleveren kopij voor volgende editie (Nr. 90) van de IJsvogel voor 17 juni 2018 bij Ellen Somhorst. Tekst uitsluitend zonder opmaak aanleveren in Word! Maximaal 850 woorden. Foto's en tabellen apart aanleveren in jpeg! Foto's liefst in origineel formaat. Zowel tekst als foto's voorzien van naamsvermelding!

Foto omslag: Kraanvogel. Foto Harry Dijkerman

Van de redactie

Op het moment dat ik dit artikeltje in elkaar aan het draaien ben is het verschrikkelijk koud en staat er een mager zonnetje. Waarschijnlijk wordt het nog wel warmer de komende weken; gelukkig maar voor de vogels die vanuit het warme zuiden deze kant op komen. Ik kijk door het raam de tuin in en bedenk ineens dat het er wel heel erg koud en armetierig uitziet. Eigenlijk zou je bij de inrichting van je tuin het geheel eens moet bekijken door de ogen van een vogel. Alleen een "echte" tuin (zo één die dus niet uit onderhoudsvriendelijke stenen, gelardeerd met wat onzinnige kunstplanten bestaat) kan vogels bekoren. De voorwaarden waaraan wat vogels betreft voldaan moeten worden liggen voor de hand: Is er plek om te broeden, bieden de planten het hele jaar door insecten, zaden en vruchten en zijn er plekken om te schuilen voor de kat van de burens of een Sperwer? Een grasveldje is aantrekkelijk voor Merels, struiken met ondergroei voor Winterkoning, Heggenmus en Roodborst, nestkasten in groene tuinen zijn verleidelijk voor Koolmees en Pimpelmees. Een beetje extra hulp voor de insecten kan ook geen kwaad. Een insectenhotel is een regelrecht feest. Solitaire bijen maken elk voor zich nestholten, die ze onderverdelen in kleine cellen. In elke cel wordt wat nectar en/ of stuifmeel gebracht waarna er een eitje in wordt gelegd. Als nestholten worden gangen in hout, plantenstengels of steen gebruikt. De meeste tuinen bieden niet veel nestholten maar een insectenhotel dus wel. Zo'n hotel bestaat uit een aantal houtblokken met daarin geboorde gaten, bundels riet en wat steentjes. Kijk voor je aan het knutselen slaat wel even op een goede website: alleen juist gebouwde hotels, met bijvoorbeeld gladde gangen, helpen de insecten echt. En gelijk het eerste jaar heb je al van allerlei insecten in je tuin en daar zijn de vogels weer ontzettend blij mee! Nu snel verder over de nieuwe IJsvogel die hier voor je ligt. Behoorlijk gevuld met artikelen die jullie zelf aangeleverd hebben maar eigenlijk was de aanvoer deze periode niet helemaal voldoende om de IJsvogel weer vol te krijgen met schrijfsels van leden. Vandaar dat ook het Jaarverslag 2017 is opgenomen. Lees het eens door! Je zult versteld staan van de hoeveelheid werkgroepen en van de initiatieven die in onze vogelwerkgroep ontplooid worden. Wie weet, wellicht zit er iets tussen waar je zelf ook een bijdrage aan zou willen leveren of waar je vaardigheden op een andere manier van pas kunnen komen. En het hoeft niet altijd veel tijd te kosten en niet overal hoeft je per se een vogel-expert voor te zijn! De roofvogelwerkgroep bijvoorbeeld, heeft in deze IJsvogel al een artikeltje opgenomen met een gerichte vraag naar ondersteuning. Bel eens wanneer je interesse hebt, hartstikke leuk om te doen! Natuurlijk komt ook het erelidmaatschap van Ronald Groenink in deze IJsvogel aan de beurt, zo vaak wordt dat niet toegekend en het verdient echt een artikeltje. Je kunt gelijk zien wat je allemaal moet doen en kunnen voordat je daarvoor in aanmerking komt! Ook is het persbericht

van de Patrijs van Salland in dit nummer opgenomen. Vergeet niet om al je waarnemingen van Patrijzen door te geven op waarneming.nl, ook wanneer het buiten Salland valt. Overal in het land zijn werkgroepen ontzettend druk met Patrijzen en een goede monitoring is heel belangrijk. Van de "nieuwe" excursie naar de afsluitdijk is een verslag opgenomen met lekker veel foto's erin. Veel plezier met het lezen van deze IJsvogel en nog veel meer plezier in bos en veld met alle vogels om ons heen.

Merels worden in stad ouder dan in bos

Merels leven langer in de stad dan in het bos, maar zijn wel minder gezond. Dat valt op te maken uit onderzoek in vijf Europese steden, gedaan door biologen van de universiteit van Groningen.

Ze deden onderzoek in Granada, Sevilla, Madrid, Dijon en Turku en kwamen tot de conclusie dat de stadsmerels sneller verouderen, maar dat er toch relatief meer oude vogels in de stad zitten dan in het bos. "Dit wijst erop dat de sterfte in de steden lager is, dus dat de voordelen van het stadsleven opwegen tegen de nadelen voor de gezondheid. Waarom dit zo is, is nog niet duidelijk. Wat er mogelijk aan bijdraagt is dat er in de steden minder roofdieren zijn die merels belagen en dat er meer voedsel is", aldus de wetenschappers.

Ze zagen het verschil in gezondheid aan de telomeren, de stukjes DNA die de uiteinden van chromosomen beschermen "als de plastic kapjes van schoenveters".

Tekst Nu.nl

Foto merel: Harry Dijkerman



JAARVERSLAG 2017 VWG IJSELSTREEK

Voorwoord bestuur

Het bestuur kijkt terug op een mooi jaar. Het belangrijkste onderwerp voor het bestuur én voor de leden was dit jaar de invulling van het jubileum. Naast deze bijzondere activiteiten is de vereniging vooral weer bezig geweest met de vaste activiteiten met de nadruk op ledenavonden, excursies, inventariseren, ringen en patrijzen tellen.

Wij bedanken op deze plek alle actieve leden weer voor hun inzet! Zonder jullie zou de VWG niet bestaan.

Algemeen

Het bestuur bestaat uit vijf personen die in 2017 allen herbenoemd werden. Er zijn vijf bestuursvergaderingen geweest en tussendoor was er regelmatig contact via de mail.

De vereniging groeide met 18 leden tot een omvang van 185 leden totaal. De groei komt voornamelijk van oud-cursisten waarmee de waarde van het organiseren van cursussen wordt bewezen. De financiën van de vereniging zijn zoals altijd op orde.

Jubileum 50-jarig bestaan

Het jubileum werd op verschillende manieren gevierd. Er werden vier publiekswandelingen georganiseerd onder leiding van onze leden. De deelname was wisselend in aantal. Het blijkt best lastig om het publiek te bereiken of te verleiden.

Daarnaast werden er acht vogelwandelingen ontworpen in ons werkgebied. Geïnteresseerden kunnen de beschrijving inclusief een routekaartje downloaden van de website.

De twee grootste activiteiten waren het vogelfestival "Word blij van Vogels" op 24 juni bedoeld voor het publiek en relaties en de feestavond inclusief cabaret voor leden in september. Er waren veel andere (groene) organisaties die zich presenteerden op ons festival. Helaas werkte het weer niet zo goed mee. Het Prins Bernard Cultuurfonds en Vogelbescherming Nederland verstrekten een subsidie om het festival te ondersteunen.

Het grootste deel van de organisatie van al deze activiteiten lag bij de overkoepelende 'jubelgroep' en drie werkgroepen. Maar de werkgroepen kregen bij de activiteit zelf hulp van veel leden. Daarmee werd het jubileum een feest voor velen. We sloten het jubileumjaar af met een bijeenkomst voor leden op de echte verjaardag op 17 oktober.

Excursies en ledenavonden

Het maandelijks excursieprogramma van halve of hele dagen kende een goede deelname. In totaal waren er weer 11 excursies dit jaar. We bestrijken een flink deel van het land: van de Zuidpier tot het Lauwersmeer met daartussen de Biesbosch en de Auken. Maar ook ons werkgebied blijft mooi en er zijn



De kookploeg in actie met het bereiden van de boerenkool

twee excursies in het eigen gebied geweest.

In 2016 zijn er tien ledenavonden geweest. Er kwamen tussen de 21 en 36 leden per avond. Het programma bestaat altijd actuele mededelingen vanuit het bestuur en vanuit leden. Daarna is een inhoudelijk gedeelte met in- of externe sprekers. We hadden weer mooie lezingen door externe sprekers over de de Weerribben/de Wieden door Ronald Messemaker, over broedvogelmonitoring door het SOVON en over de Geldersche Poort door Twan Teunissen. Andere avonden werden verzorgd door onze eigen leden met lezingen over vogelzang, over het ringen van vogels en over de roofvogelcursus. En natuurlijk hebben we de klassiekers zoals de nieuwjaarsquiz, de boerenkoolmovie met jaarvergadering, de excursie-avond in juni en de foto-avond in september.

Jeugd

De junior vogelclub gaat iedere 14 dagen op pad om vogels, maar ook dassen, wilde zwijnen of vissen te bekijken. De club bestaat eind 2017 uit 19 (was 15 leden, waarvan er gemiddeld zo'n 8 meegaan op de excursie).

Cursussen

In 2017 is er een beginnerscursus gegeven waar 24 mensen aan deelnamen. Eén cursist is daarna lid geworden.

Voor de eigen leden werd een cursus verzorgd over steltlopers in Nederland. Ook na de cursus blijken die voor velen nog altijd een moeilijke soort.

Samenwerking met derden

Samen met de st. Ijssellandschap is de oeverwaluw-wand bij de Bolwerksplas afgestoken. Voor deze stichting verricht de VWG ook broedvogelmonito-

ringsprojecten in hun gebieden. De stichting IJssel-landschap bestond dit jaar 750 jaar en de VWG heeft aan hun open dag meegewerkt.

Samen met de st. Patrijs van Salland en een wildbeheerseenheid werd het voorkomen van de patrijs voor het tweede jaar op rij geïnventariseerd en worden maatregelen genomen om de biotoop voor de patrijs te verbeteren.

Wij werkten ook dit jaar weer mee aan de Jongedierendag en aan de Nacht-van-de-nacht op de Ulebelt. De KNNV Deventer vierde in 2017 haar 100-jarig bestaan. Dat vierden zij onder andere met het aanbieden van 100 nestkasten voor gierwaluwen aan inwoners van Deventer en omgeving. De leden van de donderdagploeg maakten, geholpen door enkele KNNV'ers, deze 100 nestkasten en zorgden voor het ophangen.

Voor- en najaarsweekend Westelbeers/Texel

Met twintig leden gingen we in april naar Westelbeers. Op de heenweg bezochten we de Ooijpolder. De accommodatie lag op loopafstand van bos- en heidegebieden waar we vooral de boompieper heel goed hebben kunnen horen en zien. Die vergeten we nooit meer. En we zagen ook de eerste gierwaluwen van dit jaar overvliegen.

In het eerste weekend van oktober ging er een groep van 24 personen naar Texel. Dit jaar werd er voor het eerst een accommodatie gehuurd in plaats van te gaan kamperen. Dat leidde tot een veel groter aantal deelnemers.

WOP (Werkgroep Onderzoek en Publicaties)

Via deze werkgroep vindt de coördinatie en eventuele publicatie van alle inventarisatie activiteiten plaats. Er wordt tenminste vier keer per jaar vergaderd. Er waren weer diverse tellingen waaronder BMP-projecten, kolonievogels, watervogeltellingen en ringwerkzaamheden. Helaas is niet gelukt om dit jaar het verslag over 2015 en 2016 uit te brengen.

Patrijzen

De telploeg dit jaar was 24 man groot waarvan 15 leden van de VWG. De resultaten van de tellingen



En maar wachten op het eten...

zijn nog niet verwerkt.

Gierwaluwen

In samenwerking met leden van het IVN Deventer, leden van onze vereniging en met hulp van particulieren die geïnteresseerd zijn in gierwaluwen coördineert de VWG het inventariseren van gierwaluwen in de gemeente Deventer. Er hadden zich dit jaar 21 tellers aangemeld. Ze konden niet allemaal tijd vinden om te tellen. Er werd dit jaar vooral in nieuwe straten geteld waarbij in totaal 86 nestplaatsen zijn gevonden (89 in 2015 en 93 in 2016). Hiervan waren er 71 nieuw gevonden nestplaatsen. Het volledige verslag is te vinden op de website: <http://www.vwg-deijsselstreek.nl/voorproefje.php?menu=Downloads>

Ringactiviteiten in 2017

Ringactiviteiten algemeen in 2017

Er wordt op verscheidene vaste plekken gevangen met mistnetten en geringd. Dat betreft de CES-activiteiten (Constant Effort Site) met een vangplek tussen Eefde en Almen (ook ONG-locatie genoemd). Landelijk is het één van de weinige plekken waarbij in een bosrijke omgeving wordt gevangen) en er is een CES vangplek in de buurtschap Hengforden (Olst). Beide CES projecten zijn onderdeel van het landelijke meetnet CES, één van de belangrijkste projecten van het Vogeltrekstation. Ook zijn er projecten voor de Ring-MUS (Meetnet Urbane Soorten) met speciale aandacht voor de Huismus in Gorssel en Vorden.

Incidenteel werd dit jaar gevangen aan de Rustoordlaan in Eefde in het kader van de opleiding. Daarnaast werden in het broedseizoen op landgoed Dorth de jongen en de oudere broedende vogels geringd en in de winterperiode de in de kasten slapende vogels. Tenslotte werden vogels geringd in de nestkasten op de golfbaan in Diepenveen. De geringde aantallen zijn:

ONG (CES en andere dagen)	: 859
CES Hengforden	: 202
Hengforden buiten CES	: 335
Dorth nestjongen	: 322
Dorth nestkastslapers	: 102
VWG jubileum dag	: 25
Diepenveen golf terrein	: 57
Ring-MUS Gorssel (+kippenhok)	: 554
Rustoordlaan Eefde	: 120

Er zijn momenteel nog 2 ringers in opleiding: Remke van Rijswijk en Anne Buijtenhek; Wessel Slob is dit jaar geslaagd voor zijn machtiging en kan zelfstandig ringen. Door de actieve ringers werden in totaal ruim 2580 vogels gevangen (inclusief de eigen terugvangsten). Dit zijn er minder dan in 2016 toen het er 3600 waren. Dat is o.a. het gevolg van een slecht broedseizoen van veel zangertjes zoals Zwartkop. Ook is er een flink aantal dagen minder gevangen op ONG na de CES periode en heeft de CES in Hengforden lage vangsten gehad. Alle gegevens zijn ingevoerd in de

centrale database GRIEL van het Vogeltrekstation in Wageningen. In februari is er voor het eerst een regionaal overleg georganiseerd met alle ringers in ongeveer de driehoek Deventer/Apeldoorn/Zutphen e.o.

Ringen van Ooievaars

In 2017 zijn 99 jonge Ooievaars van een Elsa ring voorzien waarvan er helaas één voortijdig op het nest is overleden. De jongen zaten verspreid over 40 nesten waaronder 5 boomnesten, 1 oude silo en 1 duiventil! Het broedseizoen was dit jaar erg gespreid en verschillend per regio en hierdoor kon het eerste jong al op 30 mei worden geringd terwijl de laatste uiteindelijk op 29 juni van een ring werd voorzien.

Over het algemeen was de conditie goed en lag het gewicht gemiddeld op 3.0 kilo (spreiding: 1288-3849 gram) en varieerde het aantal te ringen jongen per nest van 1 t/m 4.



En het is alweer bijna op!

Donderdagploeg

Een aantal leden houdt zich wekelijks bezig met het maken van allerlei soorten nestkasten, van mezen tot steenuilen en ooievaars(paal)nesten.

Er is één boomnest voor de visarend geplaatst. Een tweede nest moet nog gemaakt worden.

Dit jaar werden 100 gierzwaluwnestkasten in opdracht van/samenwerking met de KNNV Deventer gemaakt en opgehangen. Er is een start gemaakt met het op bestelling maken van nog eens 50 gierzwaluwkasten en 25 huiszwaluw- en 25 boerenzwaluwkasten. Er zijn dit jaar vier huiszwaluwten gemaakt en geplaatst.

De donderdagploeg heeft ook het toezicht op en schoonhouden van de vogelkijkhut in de Hengforderwaarden op zich genomen. De hut wordt veel gebruikt en Staatsbosbeheer is blij met onze inzet.

Communicatie

Met ingang van 2018 verandert de verschijningsdatum naar de maanden januari, april en september. Daardoor verschenen er in 2017 maar twee nummers van de IJsvogel.

Maandelijks (m.u.v. de zomermaanden) mailde het bestuur een elektronische nieuwsbrief.

De website is en blijft een mooi communicatiemiddel.

Vooruitblik

Er staan in 2018 weer de nodige traditionele activiteiten op het programma. En er komt opnieuw een beginnerscursus.

We zullen nu het jubileum achter de rug is gaan nadenken over de toekomst van de VWG.

Vorig jaar schreven we: "de vereniging groeit en bloeit!" Het ledental blijft groeien maar dat betekent nog niet automatisch dat we ook bloeien. We gaan daarom met elkaar nadenken over hoe we ervoor kunnen zorgen dat onze kennis vermeerderen zodat de activiteiten over meer mensen kunnen worden verdeeld. Dat gaat ons vast lukken.

Bestuur VWG IJsselstreek

Februari 2018

Opmerkelijke vogels

Diepte Horen

Uilen zijn om verschillende redenen opmerkelijk. Zo zijn ze in allerlei opzichten zeer goed aangepast aan de jacht. Naast het feit dat ze in staat zijn hun hoofd 270 graden te draaien waardoor ze op de uitkijk in een boom het hele gebied kunnen overzien, kunnen ze vliegen zonder enig geluid te maken. De veren bevatten veel dons, wat de weerstand met de lucht vermindert.

Een soort die boven deze voordelen nog een ander opmerkelijk kenmerk heeft, is de Kerkuil (Alle uilen hebben dit). Hij is een echte avond- en nachtjager en beschikt derhalve over een extreem goed gehoor. Onderzoek heeft uitgewezen dat deze uil zijn prooi louter op gehoor kan slaan en hij moet ook wel want van zijn ogen moet hij het niet hebben, hij ziet bij schemering of nacht even slecht als de mens.

Er zijn twee fysieke kenmerken die dat toch al goede gehoor nog versterken. De gehoorgangen zitten vlak achter de hartvormige aangezichtsschijf op de kop. Als de uil zijn blik richt op een plaats waar het geluid vandaan komt, worden de geluidsgolven via speciaal daartoe aangepaste veren door de schijf naar de gehoorgangen geleid en versterkt. Bovendien zitten de gehoorgangen niet symmetrisch op dezelfde hoogte, maar scheef over de kop verdeeld. Deze opmerkelijke aanpassing stelt hem in staat zeer nauwgezet de afstand tot het geluid te bepalen. Een nuttig talent bij het jagen in het donker.

Vogelscheurkalender

Roofvogels blijken pyromannen.

Uit recente studie is gebleken dat roofvogels over de hele wereld opzettelijk brand stichten. Zij maken gebruik van ontstane branden, door bijvoorbeeld bliksem en extreme droogte. Bewijzen tonen aan dat roofvogels brandende of smeulende takken soms meer dan een kilometer meenemen en vervolgens op brandvrije plekken laten vallen. Vervolgens gaan ze op een hoger punt rustig afwachten. De plots opkomende vuurzee jaagt dan de dieren die op de grond leven naar veiliger gebieden. De roofvogels kunnen zo rustig hun opgejaagde favoriet eruit pikken. Te denken valt aan slangen, hagedissen etc.

Ja ,daar keek ik even vreemd van op toen ik dit las. Dat dieren gereedschappen gebruiken is bekend. Kijk maar naar de aap die een stokje gebruikt om mieren en termieten uit hun nest te pulken. Of de honingdas die bijennesten plundert nadat de honingwijzer hem de weg heeft gewezen. Deze honingdas en vogel werken goed samen. Daaruit blijkt dus dat vogels slimme dieren zijn en niet alleen maar mooi fluiten. Maar deze gebruiksvorwerpen zijn in principe niet gevaarlijk voor ze. Als je dan leest dat ze brandende takken in hun bek nemen en die bewust ergens laten vallen is dat natuurlijk heel wat anders. Vuur is de grootste vijand van alle dieren en ze zullen hiervoor instinctief vluchten. Dat ze dus volledig tegen hun natuur in vuur gebruiken is wel heel bijzonder.

Aboriginals wisten 40.000 jaar geleden dat dit fenomeen bestond door hun lange observatie van vogels. En toch is dit verbijsterde nieuws pas weer aangekaart na de grote branden die over de hele wereld woerden. De schuld werd toch vaak bij de mens gezocht. Want ja, wie anders zou brand stichten ? Maar dit verandert natuurlijk onze hele kijk op deze branden. Is dit inderdaad dus de schuld van roofvogels?

Bewust??

De studie onderzocht ook expliciet of de vogels de techniek bewust gebruikten en dat de waarnemingen dus niet op toeval berusten. Het eerste lijkt het geval te zijn. Veel getuigen zeggen – griezelig genoeg – dat het lijkt op een gecoördineerde manier van jagen in groepen. “Het gebeurt niet gratis”, aldus ornitholoog Bob Gosford. “Er is wel degelijk een doel. Ze hebben echt de intentie om samen voor eten te zorgen. Het is nog niet zo dat ze zelf brand kunnen stichten, maar het komt in de buurt”, klinkt het nog.

Wie zijn deze “vuurvogels”.

Dat moet toch een speciaal soort zijn zul je denken. Maar niets is minder waar. Het zijn vaak Zwarte wouwen en Bruine valken. Ook de Havik schuwde zich niet om een brandende tak op te pakken. Foto's van vogels met brandende of smeulende takken zijn nog



Havik. Foto Rennie Veldhuizen

niet gemaakt, wel van de gevolgen hiervan: grote groepen vogels die hun kostje halen bij deze branden. De studie is nog in volle gang en ik ga dit zeer zeker op de voet volgen.

Rennie Veldhuizen

Nestregistratie roofvogels.

Zoals velen van jullie al weten zijn er vanuit onze werkgroep een aantal mensen op roofvogelcursus geweest . De opzet van deze cursus was om ons een overzicht te geven van de roofvogels in Nederland. Het betrof hier onder meer jacht, paren en nestgedrag. Ook werd er aandacht besteed aan aangifte en vervolging na het vinden van dode dieren.

Maar vooral het monitoren van ons eigen werkgebied is één van de grootste prioriteiten. Het was misschien wat stil rond de werkgroep maar op de achtergrond waren wij toch wel druk bezig. Het eerste jaar , ons zogenaamd leer jaar, hebben wij diverse nesten gevonden en doorgegeven. Dit leerproces gaan wij nu in de praktijk brengen. Hopelijk vinden we veel nesten en wordt dit een goed broedjaar met veel jonge vogels.

Onze opzet is zoveel mogelijk het bestuur en onze leden op de hoogte te houden. Als u net als wij ook enthousiast wordt van roofvogels en u wilt graag ons team komen versterken, laat het ons weten. Er zijn nog gebieden genoeg waar u kunt werken. Ook als u denkt iets interessants te hebben betreffende roofvogels. Onze groep bestaat uit de volgende mensen:

Rennie Veldhuizen	rennie.veldhuizen@gmail.com
Gretha Vos	grethavos@kpnmail.nl
Hans Blauw	blauw@home.nl
Henk Nekeman	h.nekeman@gmail.com
Johannes Bouwhuizen	j.bouwhuizen@gmail.com
Marlies Ellenbroek	hengforden@planet.nl

Erelidmaatschap

Onze vereniging kent de mogelijkheid om ereleden te benoemen. Wij gaan daar zeer spaarzaam mee om. Op de jaarvergadering in februari 2018 werd voor het eerst in zeer vele jaren een erelid benoemd: Ronald Groenink.

De motivatie om Ronald erelid te maken luidt als volgt:

- 1 Ronald is al zijn hele volwassen leven een actief lid van de VWG.
- 2 Hij verzorgt lezingen voor leden en soms ook voor andere verenigingen.
- 3 Hij is al jaren lid van de excursiecommissie die ieder jaar het excursieprogramma voor de vereniging opstelt. Daarnaast begeleidt hij al jaren de excursies voor de leden en verzuimt nagenoeg nooit.
- 4 Hij is ook zeker 30 jaar lid van de cursuswerkgroep die jaarlijks minimaal één, maar vaak meerdere cursussen per jaar organiseert voor leden en vooral voor niet-leden. Hij is cursusleider op de theorie-avonden en in het veld.
- 5 Hij 'verkoopt' en plaatst nestpalen en nesten voor ooievaars in ons werkgebied en soms ook daarbuiten.
- 6 Hij monitort de ontwikkeling van de ooievaars in het hele werkgebied.
- 7 Hij meet, weegt en ringt zo'n beetje alle jonge ooievaars in de wijde omgeving en stelt daarover jaarlijks een verslag op. Hij was (is?) lid van de landelijke werkgroep STORK.
- 8 Hij werkt mee in de 'donderdagploeg'. Op de donderdagen als zijn werk dat toelaat en in de weekenden (ophangen nestkasten, ooievaarspalen, ooievaarsnesten schoonmaken etc.).
- 9 Hij is actief met het doen van tellingen en inventarisaties voor SOVON. Hij is lid van de WOP.
- 10 Via de activiteiten onder 2, 4, 5, 8 en 9 treedt hij op als ambassadeur van onze VWG.

Ronald werd met algemene stemmen van alle aanwezige leden en onder luid applaus benoemd tot erelid waarna hij de daarbij behorende zilveren IJsvogel kreeg opgespeld.



Vogels gedurende deze periode van het jaar

Wat is het eerste wat een jonge fuut te eten krijgt?

Voordat Futen met vis worden gevoerd, krijgen ze van één van de ouders veertjes te eten. Die zorgen voor een voering in de maag waardoor de maagwand wordt beschermd tegen stekelige vinnen en graten. Zo nu en dan braken de Futen een veren-gratenbal uit.

Eén zwaluw maakt nog geen zomer...

...maar twee Boerenzwaluwen maken nu misschien al wel een nest. Of ze lappen het nest van vorig jaar op, want zwaluwen zijn erg plaats trouw. Ze vliegen helemaal van de Afrikaanse savanne naar hun eigen stek in Oostkapelle, Ootmarsum of Bafflo. De Huiszwaluw metselt zijn nest aan de buitenkant van een gevel, de Boerenzwaluw kiest liever een balk in een schuur. Dan moet de boer natuurlijk wel een raampje openlaten. Eind maart kwamen de eerste aan en inmiddels vliegen de jongen uit. Zo is de boer weer aardig wat insectenbestrijders rijker.

Een stel Ooievaars verzamelt dagelijks tot 4 kilo voedsel.

Als het mannetje klaar is met de herstelwerkzaamheden aan het nest, voegt het vrouwtje zich weer bij hem. Met geklepper bevestigen ze de relatie voor het komende seizoen. Tijdens het broeden hebben ze het nog redelijk rustig, maar als er eenmaal extra hongerige snavels te vullen zijn, krijgen ze het steeds drukker. Kilo's kikkers, mollen, wormen, insecten en ander



Boerenzwaluw

dacht, warmte en bescherming, maar hun eten moeten de pulletjes zelf opscharrelen.

Een ouderpaar Torenavalken vangt soms 25 veldmuizen op een dag!

Veldmuizen vormen het stapelvoedsel van tal van roofdieren. Ook de meeste Torenavalken zijn ermee grootgebracht. Een jong in de groei lust zo'n 60 gram vlees per dag en voor een modaal gezin Torenavalken komt dat neer op een veldmuis of 25 dagelijks.

De Kerkuil is een van de weinige dieren die spitsmuis lust.

Spitsmuizen –geen knaagdieren maar familie van de egel en mol- schijnen niet lekker te zijn. In elk geval laten veel notoire muizeneters de spitsmuizen aan zich voorbijgaan. Soms vangen ze er wel een, maar laten het lijkje vervolgens onaangeroerd liggen. De Kerkuil vormt hierop een uitzondering. Soms bestaat zelfs het grootste deel van zijn dieet uit spitsmuizen.

Eet een Scholekster veel schol?

Hoe de scholekster aan het tweede deel van zijn naam komt is makkelijk te raden: aan zijn zwart-witte werenkleed. Maar hoe komt hij aan het eerste deel? Het is niet aannemelijk dat het iets met de platvis te maken heeft, want een echte visser is het niet en een duiker nog minder. Zijn dieet bestaat vooral uit schelpdieren. Waarschijnlijk komt het dan ook van "scholp" (=schelp) waar de p van afgesleten is. In het Engels heet onze bonte Piet trouwens oystercatcher (oestervanger). Dat verwijst ondubbelzinnig naar zijn voedselvoorkeur.

Foto's Harry Dijkerman



Witte ooievaar

eetbaars moeten ze dagelijks zien aan te slepen.

Kievitsjongen scharrelen hun eigen kostje op.

Kievitsjongen zijn nestvlieders volgens het biologieboekje: direct al donzig, met heldere oogjes en steviger stappertjes. De ouders geven de jongen aan-

Excursie Afsluitdijk

Ja, daar had ik wel zin in: de excursie Afsluitdijk. Twee van de drie excursieleiders konden niet; Harry Dijkerman bleef over. Het was spannend of de excursie wel door kon gaan want er waren te weinig auto's maar uiteindelijk hadden we toch nog drie auto's gevuld met leden.

Op de Afsluitdijk aangekomen was de eerste stop Kornwerderzand, een dorp in Súd- west Fryslân aan de Afsluitdijk met spuisluizen en een kazemattenmuseum. Waargenomen werden Grote zaagbekken, in de struwelen Groenlingen en aan de waterkant vele Reigers op een rij.

Er kwamen meer mensen in camouflagepakken, vogelaars? Nee, die gingen naar het kazemattenmuseum!

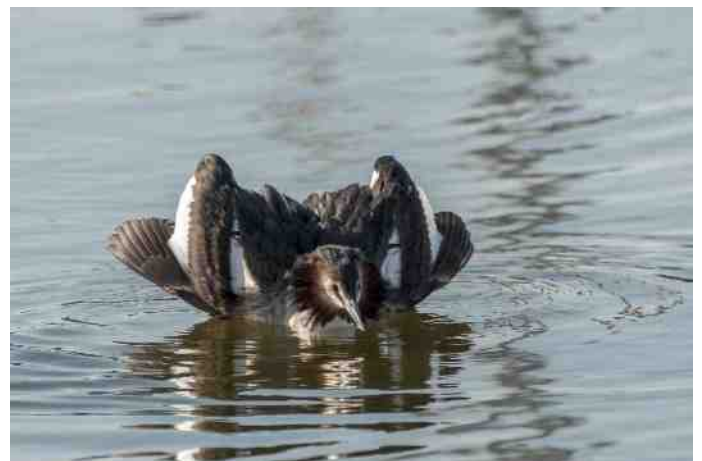


Grote zaagbek

De volgende stop was de parkeerplaats met camping voor sportvissers en een benzinepompstation met sanitair: erg belangrijk. Waargenomen werden vele Kuifeenden, Krakeenden en Aalscholvers. De volgende stop was bij Den Oever, een kwelder en schorrengebied. Vanaf de dijk en de havenpier deden we vele vogelontdekkingen: meeuwen, Scholeksters, geen Steenlopers en vanaf een nieuw observatiepunt werden Bergeenden gespot en Geoorde futen. Waarneming.nl werd geraadpleegd en een bijzondere ontdekking was mogelijk, nl. de Buffelkopeend! Ten zuiden van Den Oever werd hij gespot te midden van een grote groep Kuifeenden. Baltende Futen gingen nog poseren voor fotograaf Harry Dijkerman, de nodige shots werden gemaakt. We toerden verder naar plekken voor mooie waarnemingen langs de IJsselmeerdijk maar het viel tegen wat we waarnamen. De vele kijkschermen binnendijs gaven meer succes: vele Kuifeenden en Toppers. Verder door de Wieringermeerpolder richting Hippolytushoef en ja hoor: Kramsvogels en Koperwieken lieten zich vele malen spotten, de fotografen konden aan de bak en het zonlicht stond mede garant voor mooie plaatjes. We zijn nog een keer gestopt aan de Wadkant, en



Keep en vinken



Fut in admiraalhouding

zagen onder andere vele Goudplevieren die een gouden gloed gaven in het zonlicht. Toerend richting Afsluitdijk hebben we de nodige ganzen waargenomen: Kol- en Rotganzen. Heel apart met honderden tegelijk in weides marcherend alsof ze gedruild werden.

Afsluitend weer over de Afsluitdijk verder huiswaarts, werd gestopt bij het monument. Aan de Wadkant werden honderden, zo niet duizenden Toppers gespot en aan de IJsselmeerkant Tafeleenden, Kuifeenden en Brilduikers. Harry heeft liggend op zijn buik nog de nodige shots gemaakt. De laatste stop was bij het



Futenbalts



Rotganzen

" Afsluitdijk Wadden Center, " een modern vormgegeven gebouw, nog in aanbouw. We waren tegen 19.30 uur weer terug in Deventer.

Al met al een bijzonder mooie excursie, goed geleid door Harry Dijkerman en Elma Vonk !

Jaap Bont

Foto's: Harry Dijkerman



Futenbalts



Enkele clubleden aan het vogels spotten. Foto Elma Vonk



Middelste zaagbek



Koperwiek. Foto Elma Vonk

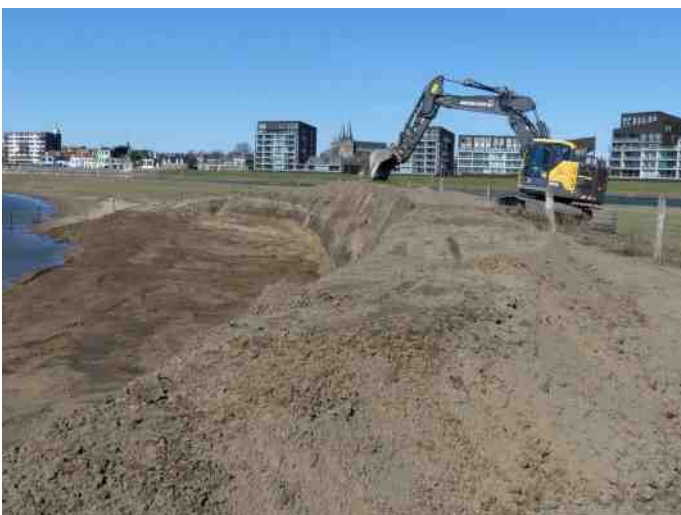


Brilduiker

Oeverwaluwanwand Bolwerksplas



De oeverwaluwanwand aan de Bolwerksplas is op 20 maart j.l. afgestoken. De wand is nu weer gereed voor nieuwe nesten van de oeverwaluwan.



Watervogels tellen

Een vaste activiteit van de Vogelwerkgroep IJsselstreek is de watervogeltelling. Eenmaal per maand van september tot en met april trekt een groepje enthousiastelingen er een zaterdagochtend op uit. Daar hoor ik ook bij. Met de fiets starten we bij de spoorbrug in Deventer (stadskant) en volgen dan zo veel mogelijk de IJsseloever tot aan het pontje van Gorssel. Doel is de watervogels te tellen op beide oevers of in het water. Wat vliegt telt niet mee.

Op 16 december 2017 vertrekken we bij de spoorbrug. Met ons zevenen. De fietstassen puilen uit van de apparatuur en de nodige leeftocht.

De voorafgaande dagen waren sterk wisselvallig. Hoe wisselend is het Nederlandse weer, want het blijkt een prachtige dag: koud maar zonnig. Zo kun je de kleuren en tekening van vogels goed zien.

De IJssel staat hoog door alle regen en vooral sneeuw die hogerop gevallen is. Voor Deventer ligt een onafzienbare watervlakte, waarop de zon verblindend spiegelt.

Ellen Somhorst is contactpersoon voor deze activiteit. Zij vertelt dat er bij hoog water meestal minder vogels zijn. Ruimtegebrek?

Langs de Welle zwemt een groepje Grote Canadese ganzen. Keurig in het gelid, met hun deftige boordjes vooruit. Een vertrouwd tafereeltje, want ze paraderen daar elke winter. We zullen er die dag 120 tellen.

Verder fietsend langs de Welle blijkt de IJssel vrij leeg. Ter hoogte van de Wilhelminabrug en de sluis idem dito. Alleen wat meeuwen, Smienten, een Reiger...



Voordat we de twee meertjes bij de A1 bereiken, de Veenoordkolk en de Teugseplas, fietsen we langs de hoge witte zendmast met de plateaus. Deventer vogelaars weten dat daar een Slechtvalk huist en wij richten de kijkers. En ja, hij zit er en een tweede ook. Via de telelens maken we een foto met de telefoon. Geen topkwaliteit, maar is toch wel gelukt. De dag is nu al goed. Dat beest heeft iets wat anders vogels niet hebben. Majestueus. Zit hij daarom op zo'n ereplaats, op die indrukwekkende mast? Met Deventer als eet-

tafel onder zijn poten.

Op de twee kolken bevindt zich slechts een beperkt aantal vogels, zoals de verwachting was. Wilde eend, Meerkoet, Aalscholver: het bekende werk, om het wat oneerbiedig te zeggen. Niet terecht trouwens, want hoe saai zou het zijn als deze beesten en niet zouden zwemmen, vliegen, broeden en we hun roep niet meer zouden horen.

Relatief grote aantallen Brandganzen (261 die dag) en Smienten (347 totaal). Interessant is de aanwezigheid van een Pijlstaart. Er zwemmen ook een paar prachtige Wintertalingen (11x), met op de kop die stralende donkergroene band, van oog tot achterhoofd. Er bevinden zich ook vrouwtjes bij.

Op de dijk bij deze kolken waait het altijd flink, maar de zon maakt veel goed.

De Schipbeek is helemaal leeg. Qua vogels dan, want water is er genoeg. Meestal zitten hier veel Soepganzen. Nu geen een. Richting Gorssel tellen we er een paar, kennelijk zijn ze daar naar toe verhuisd.

We fietsen verder en of het door het prachtige weer komt, of door het ontbreken van vogels..... : we praten, bespreken van alles en discussiëren heel wat af, zelfs over het begrip "genderneutraal" in relatie tot vogels. Bestaat een genderneutrale vogel? Ach wat maakt het uit.

Intussen verstrijkt de tijd. Het is inmiddels 13.00 uur. Een paar van ons heeft verplichtingen elders en haakt onderweg af.



Slechtvalk gezien door een telescoopkijker

We naderen Gorssel en vervolgen onze weg door het bos: niets te observeren aan vogels. De route voert over zandpaden met verraderlijk diepe plassen. Die teledenzen en rugzakken maken je wat wankel, zelfs als je stilstaat met de fiets. Iemand rolt achterover met fiets en al.... Oei, dat loopt goed af.

Weinig vogels betekent niet weinig kijken en speuren, maar er is vandaag wel meer gelegenheid voor een gesprekje, de thermosfles pakken, of een foto maken van ons groepje. Met het tegenlicht levert het fraaie plaatjes op.

Bij Gorssel zitten vandaag ook weinig watervogels. Komt vast door het hoge water.

Ik bedenk me dat het vogeltellen elke keer heel an-

dere resultaten oplevert. Afhankelijk van hoe ver het seizoen is gevorderd, het weer en vooral door de vogels zelf. Moeilijk te voorspellen wat ze gaan doen en waar ze zitten. En of er een bijzondere bij is. Dit maakt het niet saai. Vandaag was het weer heel aantrekkelijk om te doen.

Tellen is hier geen louter statistische activiteit, maar een samenspel tussen de groepsleden en het gebruik maken van de vaardigheid waar je het beste in bent. Kenners zijn welkom maar als je wat minder goed bent, kun je de gemakkelijk herkenbare vogels tellen zoals reigers, zwanen, aalscholvers.

Elk lid van de werkgroep met een fiets kan aan deze activiteit deelnemen.

Volgende keer in april 2018: zie agenda.

Rik Bartels

Welke soorten werden er gezien:

Dodaars	1
Fuut	1
Aalscholver	15
Blauwe reiger	6
Kolgans	3
Grauwe gans	188
Soepgans	4
Grote Canadese gans	120
Brandgans	261
Smient	347
Wintertaling	11
Wilde eend	21
Pijlstaart	1
Slechtvalk	2
Meerkoet	31
Scholekster	1
Kievt	165
Kokmeeuw	164
Stormmeeuw	90
Zilvermeeuw	2
Grote mantelmeeuw	2

Patrijs van Salland

In 2017 is er onder de regie van de werkgroep Patrijs van Salland [1] in het gebied grofweg ten oosten van Wijhe en Boerhaar in totaal 5350 m² grond ingezaaid met een voor de Patrijs attractief kruidenmengsel. Alle werkzaamheden zijn tot volle tevredenheid uitgevoerd door de Agrarische Natuurvereniging Groen Salland.

Daarnaast is er in totaal 800 meter hagen gepoot, overwegend mei- en sleedoorn. De kosten hiervoor bedroegen ruim € 1.000 en werden geheel gedragen door onze Vogelwerkgroep, zo blijkt uit het jaarverslag 2017.

Naast deze werkzaamheden is er in februari en maart systematisch geteld. Hiervoor hebben zich ook diverse leden van de VWG IJsselstreek ingezet. Tijdens deze tellingen werden niet vaak Patrijzen gesignaleerd. Desondanks zijn er later in het jaar diverse kluchten gezien. De werkgroep trekt daarom de voorzichtige conclusie dat de patrijzenstand om en nabij gelijk blijft. Alle waarnemingen zijn doorgegeven aan waarnemingen.nl

In 2019 worden er weer systematische tellingen georganiseerd. In de tussentijd hoopt PvS dat iedereen die Patrijzen waarneemt, dit direct doorgeeft aan waarnemingen.nl

Uit het jaarverslag blijkt ook dat de personele bezetting van de werkgroep in 2017 door ziekte en verloop uiteindelijk uit nog slechts drie mensen bestond. Noor Postma vertegenwoordigde hierin de Vogelwerkgroep.

Hoewel PvS ervan overtuigd is dat de Patrijs (en tal van andere fauna) profiteert van haar activiteiten, is het lastig om de resultaten in harde cijfers te vertalen. Het werkt nu eenmaal niet zo dat per eenheid ingezaaide grond er een x-aantal patrijzen extra in het gebied komen. Daarvoor zijn er te veel factoren van invloed. Denk bijvoorbeeld aan het weer, predatie, toepassing van gifstoffen, verstoring etc. Desondanks wil de werkgroep op de ingeslagen weg verder gaan. Dat is alleen al nodig omdat de aantasting van de biotoop door schaalvergroting, verdwijnen van kleine landschapselementen, intensivering van grondgebruik en vershraling van soorten, nog steeds onverkort voortgaat. De Patrijs en andere soorten leggen het tegen deze ontwikkelingen in een moordend tempo af.

De boeren zijn de grootste gebruikers van de grond en oefenen daarom grote invloed uit op het lot van de flora en fauna in het gebied waarin zij werken. De werkgroep hoopt dat de boeren bereid en in staat zijn om mee te helpen. Met kleinere en grotere maatregelen is het tij nog te keren.

Ondanks dat in 2017 de inzet van de werkgroep niet maximaal kon zijn, is de werkgroep PvS positief en blijft ze aandacht vragen voor de Patrijs en de verbetering van zijn leefomgeving. Onder het motto 'het mag best wat ruiger' draagt PvS bij aan het behoud en herstel van flora en fauna in Salland, met de patrijs voorop. uit Deventer. Ook betaalde een aantal Wildbeheers-

eenheden mee aan zaadmengsels. Het subsidiebedrag van SBNL is opgedeeld in 5 gelijke jaarlijkse delen waarvan nu 3 jaar zijn verstreken.

[1] Patrijs van Salland is een samenwerkingsverband tussen IVN Wijhe Olst, Vogelwerkgroep IJsselstreek en Wildbeheer Eenheden in Salland. Financiële ondersteuning via SBNL die het bewind voert over het Baron en Barones van Hemert tot Dingshof-Coldewey-Fonds en van de Vogelwerkgroep IJsselstreek

40 jaar lang gezocht naar extreem zeldzame vogel die nooit bestaan heeft

Dit vogeltje werd de Liberiaanse loofbuulbuul genoemd. Zeer waarschijnlijk ten onrechte.

© Till Toepfer/Universiteit van Aberdeen

Een beetje gênant is het wel. Veertig jaar lang zochten wetenschappers en vogelspotters naar een zeldzame zangvogel. Nu blijkt uit onderzoek dat het beestje, de Liberiaanse loofbuulbuul, zeer waarschijnlijk helemaal niet bestaat.

De zoektocht naar de vogel begon begin jaren '80, toen in Liberia een vogeltje uit de lucht werd geschoten. Het dier leek erg op de kleine loofbuulbuul, maar de kleur van de vleugels was iets anders. Er zaten karakteristieke, witte vlekken op de veren.

DNA-onderzoek

Tot de dag van vandaag werd er gezocht naar levende exemplaren van de zangvogel. Maar aangezien dat geen resultaat opleverde, kwam de Liberiaanse loofbuulbuul op de lijst met ernstig bedreigde diersoorten terecht.

Wetenschappers van de Universiteit van Aberdeen deden nieuw onderzoek. DNA van de uit de lucht geschoten vogel werd onder de loep genomen. Er blijkt zo weinig verschil te zijn tussen 'gewone' kleine loofbuulbuul, dat nu niet anders geconcludeerd kan worden dat het om dezelfde vogel gaat. Er is namelijk wel veel verschil in DNA tussen deze vogel en andere verwante soorten.

Voedingstekort

Kortom: de Liberiaanse loofbuulbuul heeft nooit bestaan. Hoewel, professor Martin Collinson zegt het iets voorzichtiger: "Een andere verklaring lijkt hoogst onwaarschijnlijk."

Maar waarom dan die witte vlekken op de veren? Waarschijnlijk heeft dat te maken met een voedingstekort, terwijl de veren groeiden. Dus het vogeltje was ziek.

RTL Nieuws

Informatie vogelwerkgroep "De IJsselstreek"

Vogelwerkgroep "De IJsselstreek" is een actieve vrijwilligersorganisatie, die zich sinds 1967 bezig houdt met de bescherming van vogels in het IJsselgebied tussen Wijhe en Zutphen.

De activiteiten van de werkgroep bestaan onder meer uit cursussen, nestkast onderhoud, inventarisaties en tellingen van soorten en speciale gebiedsinventarisaties.

Maandelijks vindt een ledenbijeenkomst plaats in de Ulebelt, Maatmansweg 3 7425 NC Deventer. (niet in de maanden juli en augustus!). Aanvang ledenbijeenkomst is 20:00 uur.

Ook zijn er maandelijks excursies. Zie achterzijde van dit blad excursies en activiteiten.

Lid worden: Mail het secretariaat vwgiijsselstreek@gmail.com en geef je naam, adres en telefoonnummer(s) door. De kosten voor het lidmaatschap bedragen €14 per jaar te voldoen na verzoek van de penningmeester.

ABN-AMRO bank: rekeningnummer IBAN NL28ABNA0470387297 t.n.v. vogelwerkgroep "De IJsselstreek"

Contactpersonen:

Informatie ooeivaars: H. Hietbrink, 0575-491992

WOP onderzoek en publicaties: E. Veldhoen, estherveldhoen@gmail.com

Kolonievogels P. Schermerhorn, pschermerhorn@concepts.nl

Steenuilwerkgroep: Anne Buytenhek: anne2205@gmail.com

Kwartelkoning en roofvogels: W. Gerritse, 0570-591983

Waarnemingen: J. Kuipers, jkuipers01@gmail.com

Junior Vogelclub: M. Hoksberg, 06-24129174

Watervogeltelling: E. Somhorst, e.somhorst@hotmail.com

Invulling programma ledenavond: H. Dijkerman, harry-dijkerman@zonnet.nl

Gewonde vogels: St Vogelasiel Noah, Halle, 0314-390027

E. vd Werf, Kampen, 06-22604478

Internetsite: www.vwg-deijsselstreek.nl

Contactadres: vwgiijsselstreek@gmail.com

 Facebook: Vogelwerkgroep de IJsselstreek Deventer <https://www.facebook.com/groups/vwgdeijsselstreek/>

Wintergasten 2018

Ik heb dit jaar enkele bijzondere wintergasten en dwaalgasten kunnen fotograferen. Hieronder een foto van een tweetal van deze vogels.

Harry Dijkerman



Zwartkeellijster



Witstuitbarmsijs

Excursies en activiteiten

- | | |
|-------------|--|
| 14 april | Watervogeltelling. Vertrek 10:00 uur |
| 14 april | Excursie Soesterberg. Vertrek 7:00 uur |
| 2 mei | Ledenavond. Lezing verzorgd door Hans Wolters over de Oostermaat Lettele. Aanvang 20 uur. |
| 27 mei | Excursie Lierderholthuis. Zondagmiddag excursie! Vertrek 12:15 uur. Excursie onder begeleiding van Marcel Strijveen. Aanvang excursie is 13 uur! |
| 6 juni | Ledenavond. Aanvang 20 uur |
| 23 juni | Excursie Zevenhuizen. Vertrek 7:00 uur |
| 18 augustus | Excursie Lauwersmeer. Vertrek 7:00 uur |
| 5 september | Ledenavond. Jaarlijkse diapresentatie vakantiefoto's. Aanvang 20 uur. |

Watervogeltelling is altijd met de fiets vanaf de spoorbrug aan de kant van Deventer naar het pontje bij Gorssel

Aanmelden excursies bij:

Ab Winkelman: 06-54687851; ajw.winkelman@hotmail.com

Ronald Groenink: 06-51095815 ronald.shikra@hetnet.nl

Harry Dijkerman: 06-22379074 harry-dijkerman@zonnet.nl

Bij vervoer per auto wordt de brandstof met de bestuurder verrekend op basis van 0,20 cent per kilometer! Vertrek excursies bij de voormalige Tropische Landbouwschool, hoek Centuurbaan – Brinkgreverweg.

Belangrijk: Voor alle excursies graag tijdig verplicht opgeven (tot 2 dagen voor excursie) bij bovenstaande personen. Alleen en uitsluitend via e-mail of telefoon.

Aanleveren vakantiefoto's

Als jullie foto's hebben voor de diapresentatie voor de ledenavond van september mail ze dan voor 1 september naar: **harry-dijkerman@zonnet.nl**. Graag maximaal 7 foto's per persoon! Je mag er een eigen powerpointpresentatie van maken. Dan plak ik ze in de totale presentatie!